

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Oltárc Község Önkormányzata

OLTÁRC

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	35
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	41
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	46
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	48
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	48
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	49
1. A HEP IT részletei	49
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	49
A beavatkozások megvalósítói.....	50
Jövőképünk.....	51
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	53
3. Megvalósítás.....	59
A megvalósítás előkészítése	59
A megvalósítás folyamata.....	59
Monitoring és visszacsatolás.....	61
Nyilvánosság	61
Érvényesülés, módosítás.....	62
4. Elfogadás módja és dátuma	63

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Oltárc Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A korai bronzkorból származó erődítés maradványai kerültek elő Márkihegyen. A település neve horvát eredetű, az oltár szónak kicsinyítőképzős alakja. A forrásokban különbözőképpen írták a nevét (1290: Oltarcy, 1323-1364: Oltaruch, 1377: Vtaroch, 1420: Oltaroch-mege). A község határában sok a régészeti lelőhely. Kis-Oltárcon, a Petridombon állt a törökfutáskor elpusztult, 1300 körül épített Szent György templom. 1477-ben is volt plébánosa. 1379-ben I. Lajos a Bánfy család őséneke adományozta. A földek közepes termést adtak, viszont jó boruk volt. A községtől északkeletre - a bocskai határ közelében - található a Márki-rét, ahol a török hódoltság előtt azonos nevű falu állt.

Márki közelében található Várdomb, egy kb. 900 m hosszú ovál alakú földvár, melyet valószínű az őskorban készítettek. 1531-ben 45, 11 év múlva csak 19 portát írtak össze, voltak itt zsellérek is. 1576-ban a török felégette, két év múlva teljesen pusztává tette. Csak Kanizsa felszabadulása után vannak forrásaink Oltárcról.

1690-ben prédiom, a szántó 20 hold, rét és kaszáló 100, 20 házhely is van. Benépesítési szándékot Kovács Balázs bánokszentgyörgyi birtokos fennmaradt telepítő oklevele igazolja. 1703-ban még csak 10 a lakosok száma, akik hajdinát, árpát, kölest, zabot és tönkölyt termeltek. Annyi földet kaptak, amennyit meg tudtak művelni. 1711-ben itt is pusztított a pestis, 5 gazda meghalt. Valószínű, hogy a szolgáltatások alacsonyabb volta miatt ide szöktek jobbágyok. Tudomásunk van arról is, hogy voltak irtásföldjeik.

1728-ban az Eszterházy hercegség tényleges és örökös birtoka. 12 jobbágy, 17 házas zsellér, 2 kézműves volt a faluban. Kétnyomásos volt a gazdálkodás. Főleg gabonaféléket termeltek, a felesleget helyben adták el. A terület tölgyesét makkoltatásra az uraság használta. Kereskedéssel nem foglalkoztak. A fejlődését bizonyítja, hogy 1750-ben 51 gazda, egy özvegy, 14 zsellér és egy kovács élt itt. Mária Terézia úrbéri rendelete kiadása idejéből pontos adatok állnak rendelkezésünkre. 15 egész 8/32 telek, 40 jobbágy és 43 házas zsellér él Oltárcon. Az egész telek 20 hold 8 szekérréttel. Elegendő legelő állt rendelkezésre. Az 1770-es összeírás már jelentős településről szól. 84 családban 365 lélek élt. Volt kovács, lakatos és öt molnár a helységben, működött malom is a község határában. A szántók kevésbé termékenyek voltak. 1778-ban volt

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

már bábaasszonyuk, tanítójuk, temetőjük és egy harangjuk. 1785-ben 562 lakos élt itt. Az Eszterházyaké volt továbbra is a település. A népesség alapvetően nem változott: - 1793: 568, 1802: 610, 1805: 85 ház 591 lakos, 1819: 79 ház 480 lakos -, csak 1850-re mutat némi emelkedést (1830: 600, 1832: 608, 1848: 86 ház 542, 1850: 650 magyar katolikus).

Az 1828-ból származó forrás nagy erdőkről beszél és jelentős juhászatról. Az agyagos talajon kétnyomásos gazdálkodást folytattak, 77 házban 599-en laktak. Az 1830-as évek fő terményei a búza, rozs, árpa, zab és a bor voltak. Ló-, szarvasmarha- és sertésenyésztés volt a jellemző. A földeket már trágyázták.

Az úrbéres telkek száma 7 13/16-od volt, 47 zsellért írtak össze. Volt a településnek tanítója, de mégis magasnak mondható az analfabéták száma (1870: 667). Viszont 1896-ban új iskolaház, tanítói lakás, sőt óvoda is létesült. Ennek meg is lett az eredménye, hiszen 1910-ben 536-an tudtak írni, olvasni a 998 lakosból.

Nehéz körülmények között éltek a századforduló után is. A lakosság főfoglalkozása az állattartás volt. Lovakat, fehér szilaj-marhákat, és a sertéseket tavasztól ősziig az erdőn tartották, az utóbbit makkoltatták. Pénzkereseti forrásuk az erdei summás munkákból, valamint az állatok és tűzifa eladásából volt. Nagy volt a szegénység. Gabonát, burgonyát, kukoricát csak saját szükségletre termeltek, évről évre ebben is nagy kárt okozott a vadállomány. Mindig sok volt a rabsic, táplálkozásukat a vadhús, a gabona, az erdei gyümölcsök tették változatosabbá.

A férfiak eljártak Fiuméba rakodónak, egész Erdélyig telefonépítő munkatársnak, a széles környéken mindenféle edényt drótozni. A fafeldolgozásnak is mesterei voltak, hordóra való vesszőabrincsal, favillával, falapáttal kereskedtek, de készítettek faszindelyt is, melyet messze környékre szállítottak. Égettek szenet, és főztek hamuzsirt is. Erről a szénégető-árok és szénégető-lap földrajzi név is árulkodik. Az említetteken kívül káposzta, bab, répa, krumplics és hajdina-kása volt a fő táplálékuk. 1945-ig minden családban fontak, szőttek. 1925-ben a községben 6 iparos működött. A lakosság megélhetését a föld és az állat biztosította. 1945-ben a földosztás során 121 gazda kapott földet.

Az 1960-ban alakult TSZ-ben 198 család 201 tagja dolgozott. A Búzakalász MGTSZ-nek 197 tagja volt. A rendszerváltás után a bánokszentgyörgyivel közösen dolgozik, termel. A férfitlakosság tekintélyes része ipari üzemekbe járt el dolgozni. Jelenleg 14 egyéni vállalkozó van a településen, a mezőgazdasági-élelmiszeripari vállalkozások száma 5. Kereskedelemmel 3-an, szolgáltatással 1 vállalkozó foglalkozik. Van ÁFÉSZ vegyesbolt a faluban. 1934-ben 1013 lakosa volt a falunak. Eredetileg kétutcás település, a régebbi a dombos helyre épült. A két egymással párhuzamos dombra épült utcásor közötti vizenyős rétet patak szeli át. A népesség alakulása a következő képet mutatja: 1948-ban 5123 kh-on gazdálkodtak. A 203 házban 977 lélek élt. Márki-erdőn 5-en, Győr-erdőn 7-en laktak.

A termelőszövetkezet szervezése után megcsappant a lakosság. 1960-ban 1020 fő oltárci lakost regisztráltak. 1962-ben 220 lakás 882 oltárci lakosnak adott otthont. 1970-ben már csak 696-an laktak itt.

1925-ben két tantermes, és két tanerős iskolánk volt. 1930-ban 796-an tudtak írni és olvasni a helységben. A lakosság római katolikus vallású. Temploma van a településnek. 1942-ben óvoda és katolikus népiskola létesült. 1948-ban hétosztályos iskola volt, két tanteremben két pedagógus oktatta a gyerekeket. 1959-ben új iskola épült, így 1960-ban az iskola két épületben működött. A gyereklétszám csökkenése miatt bánokszentgyörgyre járnak a tanulók, az iskola teljesen megszűnt.

Az 1960-as évektől rendszeresen volt filmvetítés. 1967-ben kultúrotthon létesült. Az orvosi rendelőt 1992-ben építették. Heti egy alkalommal van rendelés. Oltárcon működik az Idősek Klubja. Sportpályánk van, de szakosztályi sportélet nem folyik a településen. 1956-ban épült ki a köves út, amely sokat változtatott a falu helyzetén. A közutak 100%-ban portalanítottak. 1961 óta rendszeres az autóbusz járat. A 118 lakásból 1 önkormányzati, ezek 50%-a vezetékcs ivóvízzel ellátott, amelyet 1992-93-ban vezettek be. 1950-től van postahivatal, 1994-óta van telefon a faluban, a lakások 42%-a ezzel ellátott. 1991-ben I. és II. világháborús emlékművet emeltek az oltárciak. 1996-ban turistaház létesült, amelytől az idegenforgalom fellendülését

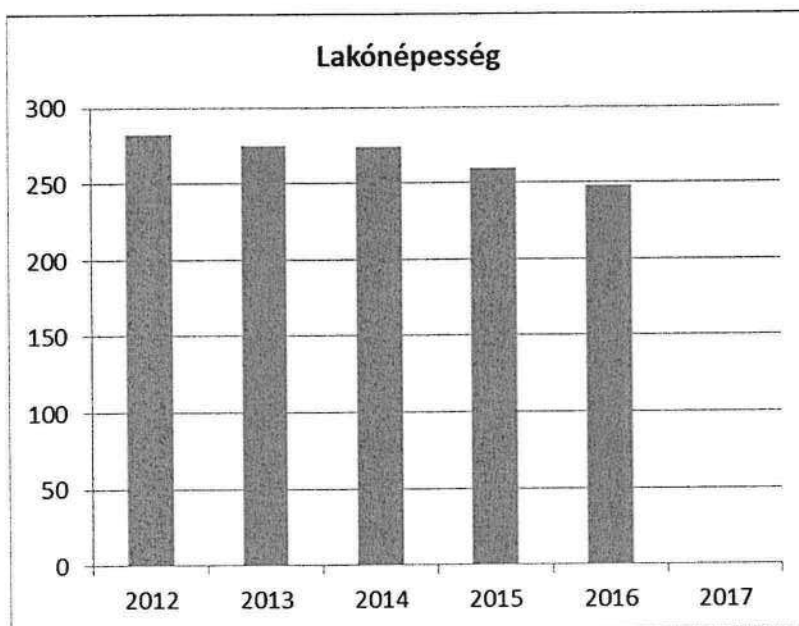
vajuk. Településfejlesztési tervünkben a Valkonya-Oltárc-Bucsuta összekötő út szerepel. A kistelepülések életét éli a község. A festői környezet, a táj adottságai lehetőséget biztosítanak az előrelépéshez. Keressük azokat a módokat, amelyek jó körülményeket nyújtanak a lakóknak.

2013. január 1-től a Bánokszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal látja el hat település közigazgatási feladatait.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	283	
2013	275	97,2%
2014	274	99,6%
2015	260	94,9%
2016	248	95,4%
2017	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

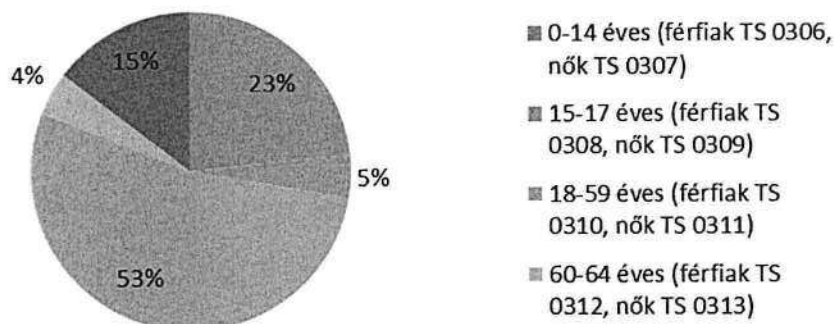
Oltárc község lakónépessége 2012-től 2016-ig kis mértékben de fokozatosan csökken.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

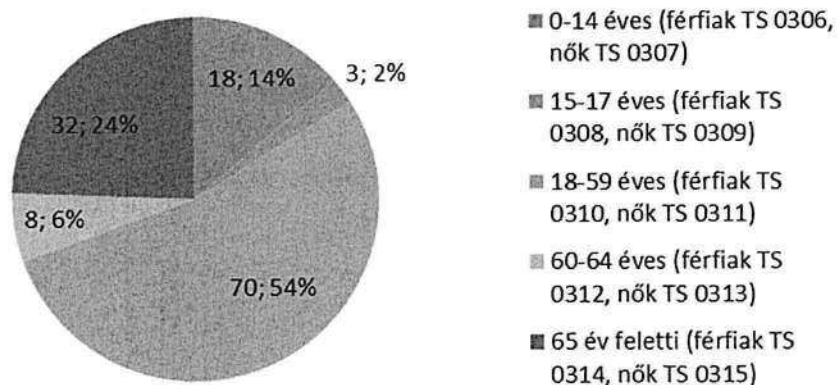
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	137	131	268	48,88%	51,12%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			11	4,10%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	32	18	50	6,72%	11,94%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	6	3	9	2,24%	1,12%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	73	70	143	27,24%	26,12%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	6	8	14	2,24%	2,99%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	20	32	52	7,46%	11,94%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

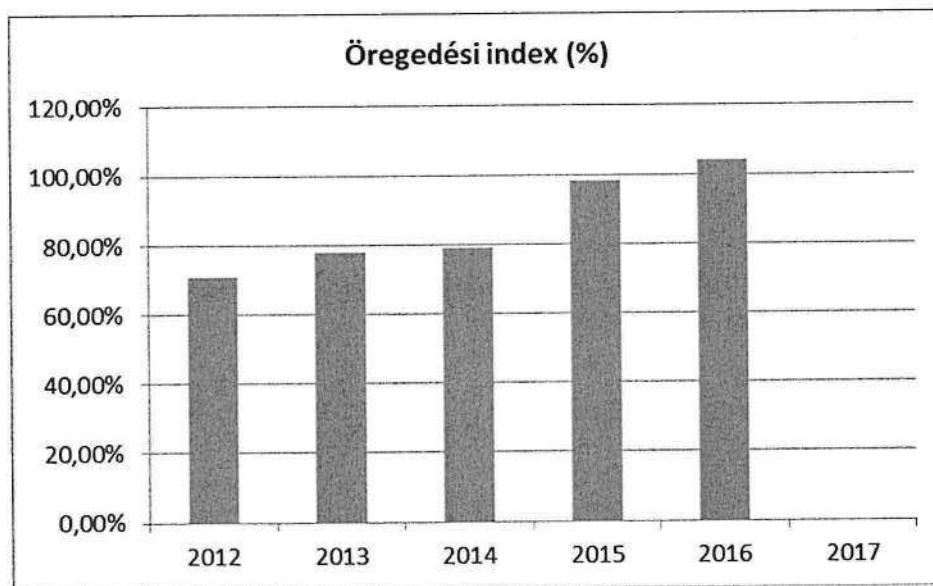

Az országos statisztikai adatoknak megfelelően Oltárcon összességében magasabb a nők száma mint a férfiaké. A táblázatból egyértelműen látható, hogy 65 év felett 50 %-al nagyobb a nők aránya. Ez egyértelműen a megélhető életkor hosszára vezethető vissza.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	46	65	70,77%
2013	49	63	77,78%
2014	49	62	79,03%
2015	52	53	98,11%
2016	52	50	104,00%
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

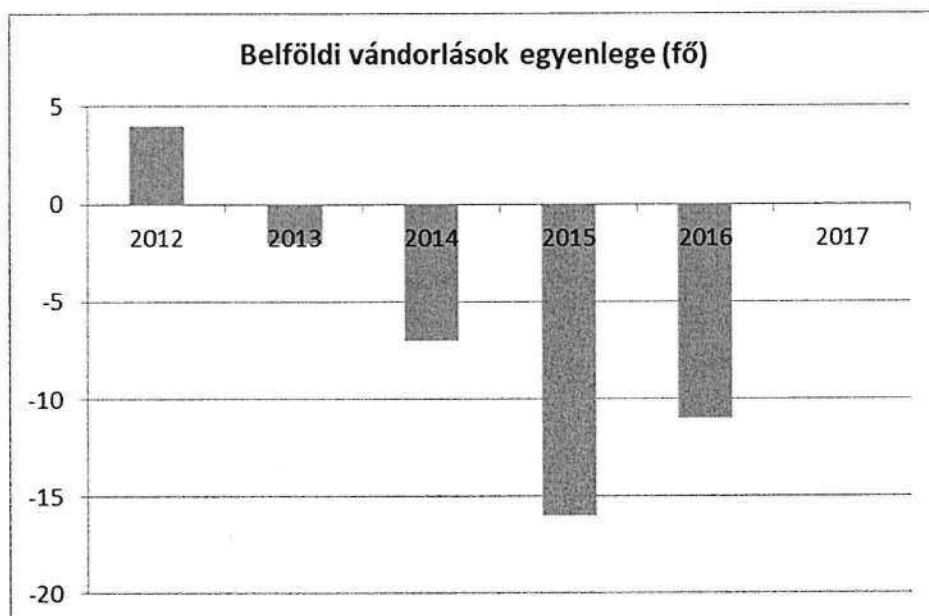
A teljes vizsgált időszakban a 2016. évet leszámítva a 65. évüket betöltöttek száma nem haladta meg a 14 év alatti lakosok számát. Ez a tendencia a környező településekhez viszonyítva egyedülálló.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)

2012	12	8	4	13,6
2013	5	7	-2	-6,8
2014	8	15	-7	-23,97
2015	3	19	-16	-57,76
2016	11	22	-11	-41,04
2017	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

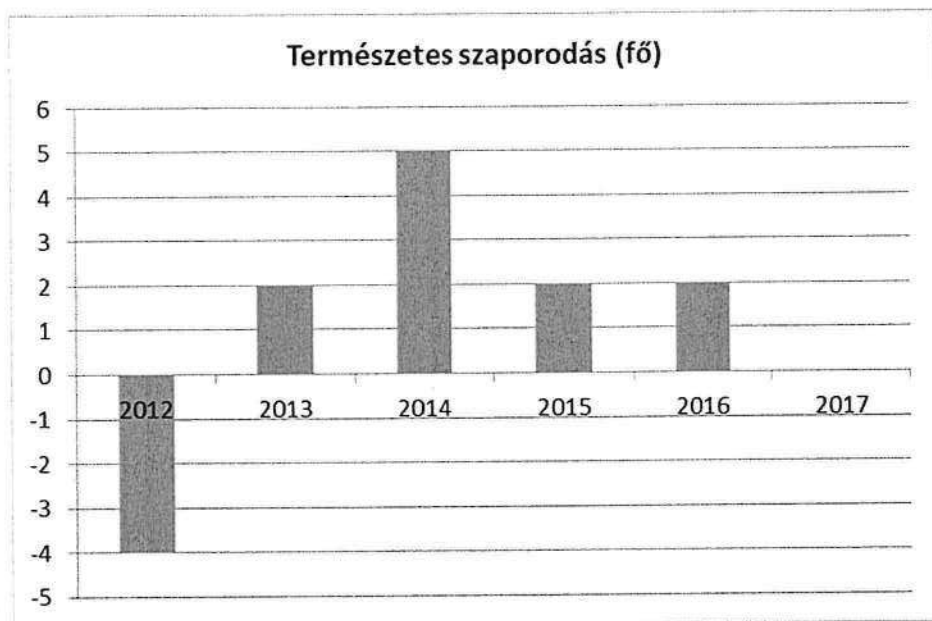
A vizsgált teljes időszakban a 2013. évtől kezdődően az elvándorlók száma meghaladta a bevándorlók számát. 2015. évben drasztikusan megnőtt az elvándorlók száma.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	2	6	-4
2013	5	3	2
2014	6	1	5
2015	4	2	2
2016	5	3	2
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

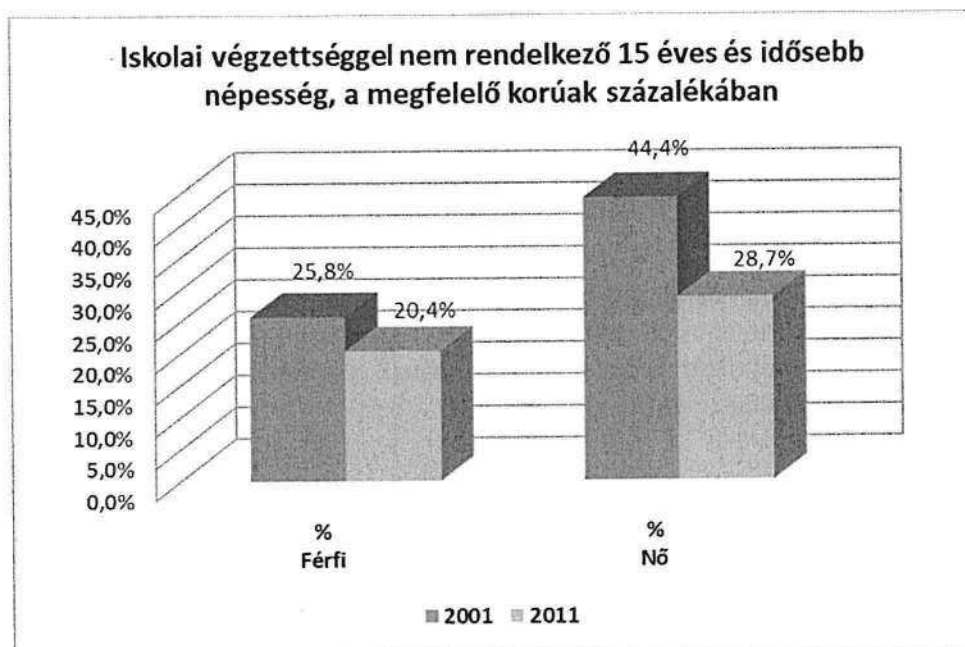

2012. kezdődően az élve születések száma minden évben meghaladta a halálozások számát. Ez a tény egyedülálló a környező települések között.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	74,2%	55,6%	25,8%	44,4%
2011	79,6%	71,3%	20,4%	28,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

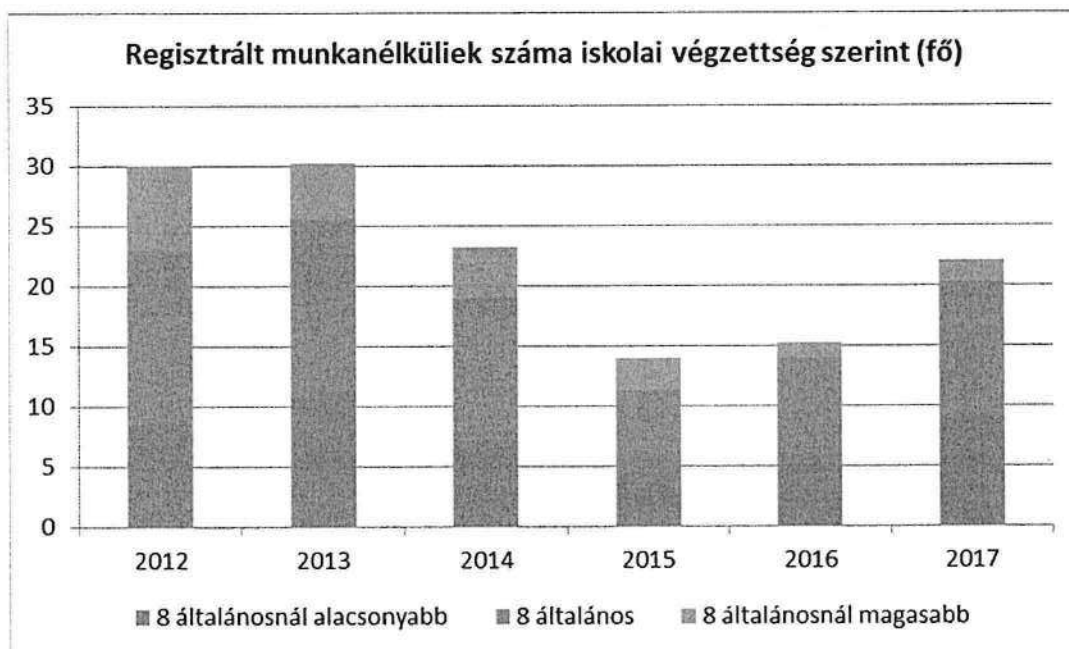

Az eredmények javulásának ellenére is viszonylag magas azok száma akik az általános iskola 8. osztályos évfolyamát nem végezték el. Közöttük és kétszer akkora számban vannak a nők.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	30	9	28,3%	15	48,3%	7	23,3%
2013	30	11	37,2%	14	47,1%	5	15,7%
2014	23	7	31,2%	12	50,5%	4	18,3%
2015	14	5	32,1%	7	48,2%	3	19,6%
2016	15	5	32,8%	9	59,0%	1	8,2%
2017	22	9	40,9%	11	51,1%	2	8,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosnál alacsonyabb és a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma a vizsgált időszakban hullámzott. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű nyilvántartott munkanélküli száma viszonylag magas. A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenése 2012. évre a START közmunkaprogram beindításának következménye.

3.2.7. számú táblázat - Felnttktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnttktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnttktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	n.a.	n.a.	-
2013	n.a.	n.a.	-
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnttktatásban, mely az általános iskolai végzettség megszerzésére irányult az érintett időszakban nem vettek részt a településről.

3.2.8. számú táblázat - Felnttktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnttktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnttktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnttktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnttktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnttktatásban (fő) - (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2013	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2014	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2015	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2016	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK
2017	0	#####	#HIÁNYZIK		-		-	#HIÁNYZIK

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A felnttktatásban résztvevők száma középfokú iskolában az érintett időszakban nem vettek részt a településről.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Oltárc Község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden a településen élő állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Oltárc település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia.

Minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,

támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Oltárc Község Önkormányzatának képviselő-testületének az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő hatályban lévő rendeletei az alábbiak:

Oltárc Község Önkormányzatának 7/2015. (X. 06.) számú rendelete a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályozásáról

Oltárc Község Önkormányzat képviselő-testületének 2/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról

Oltárc Község Önkormányzatának 8/2008. (VI. 16.) számú rendelete a Falugondnoki Szolgálatról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település hosszú távú jövőképe a fenntartható, élhető település elérése.

Középtávú stratégia célja a hátrányos helyzetűek segítése, pozitív diszkrimináció alkalmazása valamint az egyenlő esélyek biztosítása

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település önállóan vesz részt a START közmunka programban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

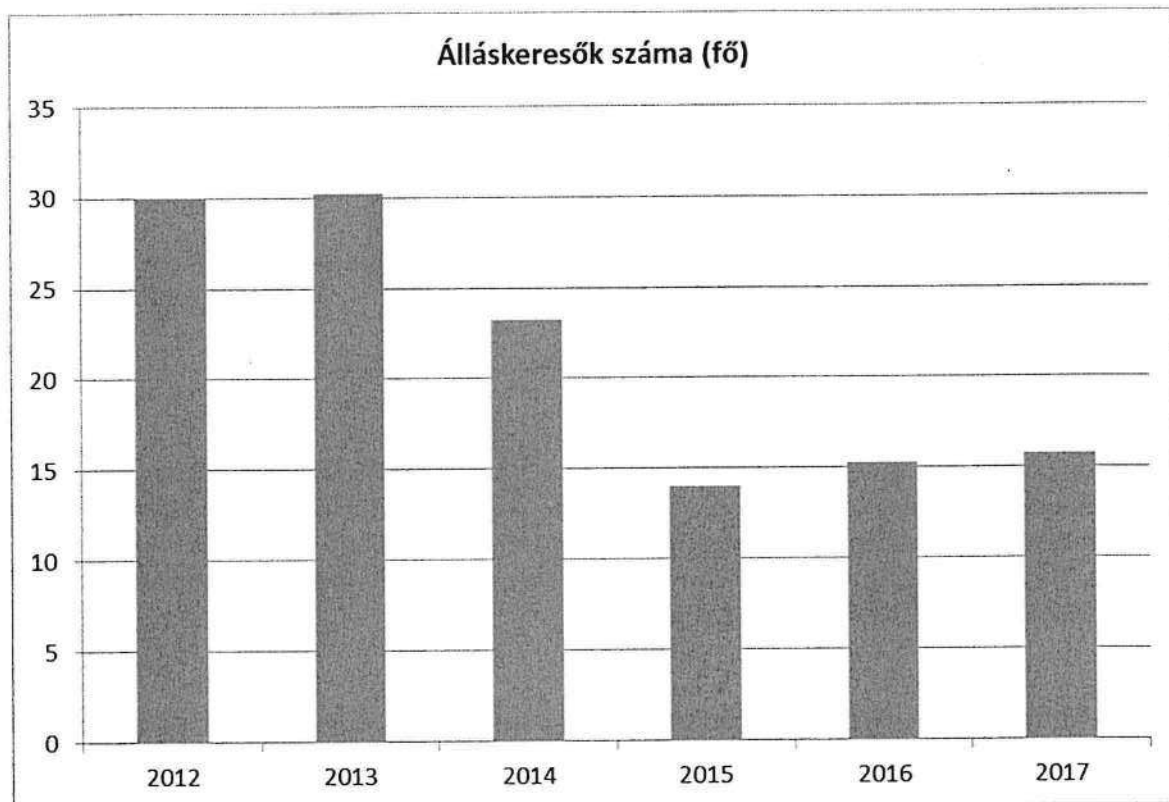
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		30	30	23	14	15	16
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	2	1	2	1	1
	%	3,3%	5,0%	2,2%	10,7%	6,6%	4,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	8	7	5	1	2	2
	%	25,0%	22,3%	21,5%	8,9%	11,5%	9,5%
25-29 év (TS 1004)	Fő	2	3	2	1	2	4
	%	5,0%	8,3%	9,7%	7,1%	14,8%	23,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	6	4	3	0	2	1
	%	19,2%	12,4%	10,8%	0,0%	11,5%	7,9%
35-39 év (TS 1006)	Fő	3	4	3	1	1	2
	%	10,0%	13,2%	10,8%	7,1%	3,3%	11,1%

40-44 év (TS 1007)	Fő	3	5	3	3	2	2
	%	9,2%	14,9%	10,8%	17,9%	11,5%	9,5%
45-49 év (TS 1008)	Fő	3	2	0	0	0	1
	%	8,3%	5,8%	1,1%	1,8%	1,6%	3,2%
50-54 év (TS 1009)	Fő	4	3	2	1	1	1
	%	11,7%	9,1%	9,7%	8,9%	6,6%	4,8%
55-59 év (TS 1010)	Fő	2	3	5	3	3	2
	%	7,5%	9,1%	19,4%	19,6%	19,7%	12,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	1	3	2	2
	%	0,8%	0,0%	4,3%	17,9%	13,1%	12,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

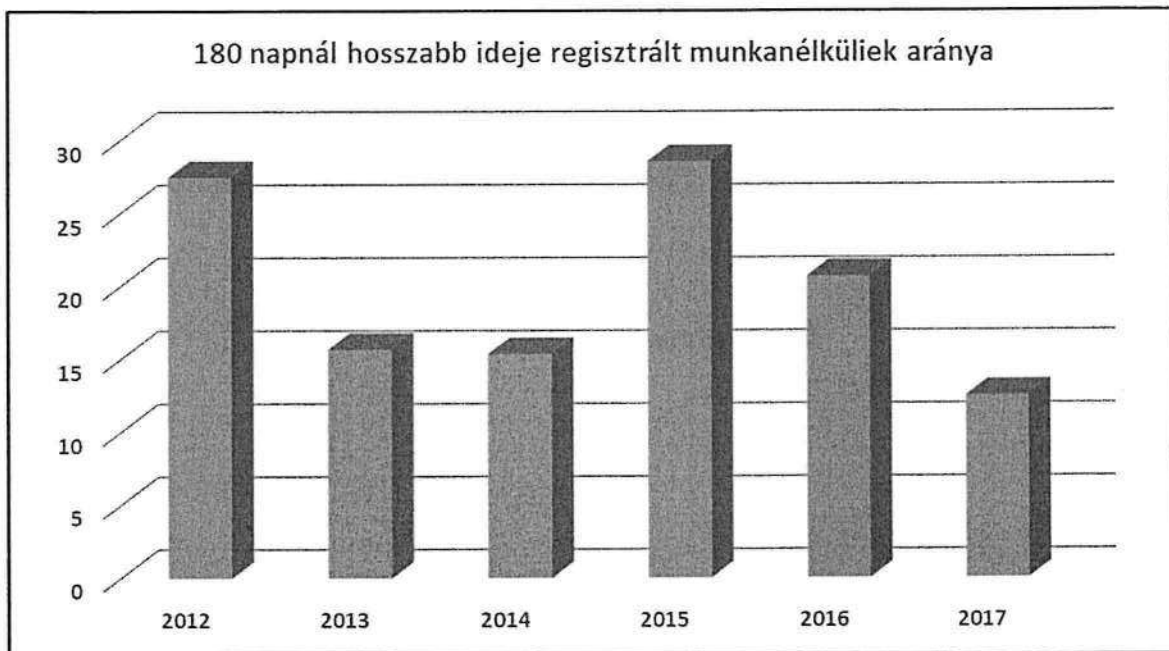
Az álláskeresők száma a vizsgált időszakban csökkenő tendenciát mutat, bár ez a folyamat 2015. évtől megfordulni látszik.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	28			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	16			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

2014	15			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	29			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	21			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	13			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben munkanélküliek aránya 2012. és 2015. évben volt a legmagasabb. Ezt követően javulás ált be mindkét esetben. A 180 napnál régebben munkanélküliek csökkenésének egyértelmű oka a START közmunkaprogram beindítása, mely munkalehetőséget biztosított és biztosít jelenleg is. A táblázatból az is kitűnik, hogy azon nők akik regisztrált munkanélküliek nagyobb számban nem tudtak elhelyezkedni 180 napnál régebb óta mint a férfiak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület az önkormányzati rendeletébe épített be:

Az önkormányzati rendelet célja, a község lakossága szociális biztonságának megteremtése és megőrzése érdekében, meghatározza a helyi önkormányzat által biztosított egyes szociális pénzbeli és természetben nyújtott ellátások formáit, a jogosultsági és eljárási szabályokat, illetve azok igénybevételének és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

Szociális rászorultság esetén a jogosult részére a képviselő-testület, vagy a képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármester pénzbeli és természetbeni ellátásként az alábbi támogatásokat biztosítja:

a) Települési támogatásként: lakhatási támogatást, gyógyszer-támogatást, b) rendkívüli települési támogatást, c) köztemetést.

Lakhatási támogatást a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez, így különösen a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjhoz, a lakbérhez vagy az albérlési díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt az önkormányzat.

Gyógyszer-támogatást állapít meg annak a szociálisan rászorult személynek, akinek közgyógyellátásra való jogosultságát a járási hivatal jogerősen elutasította, és akinek esetében az önkormányzati rendeletben

meghatározott feltételek fennállnak.

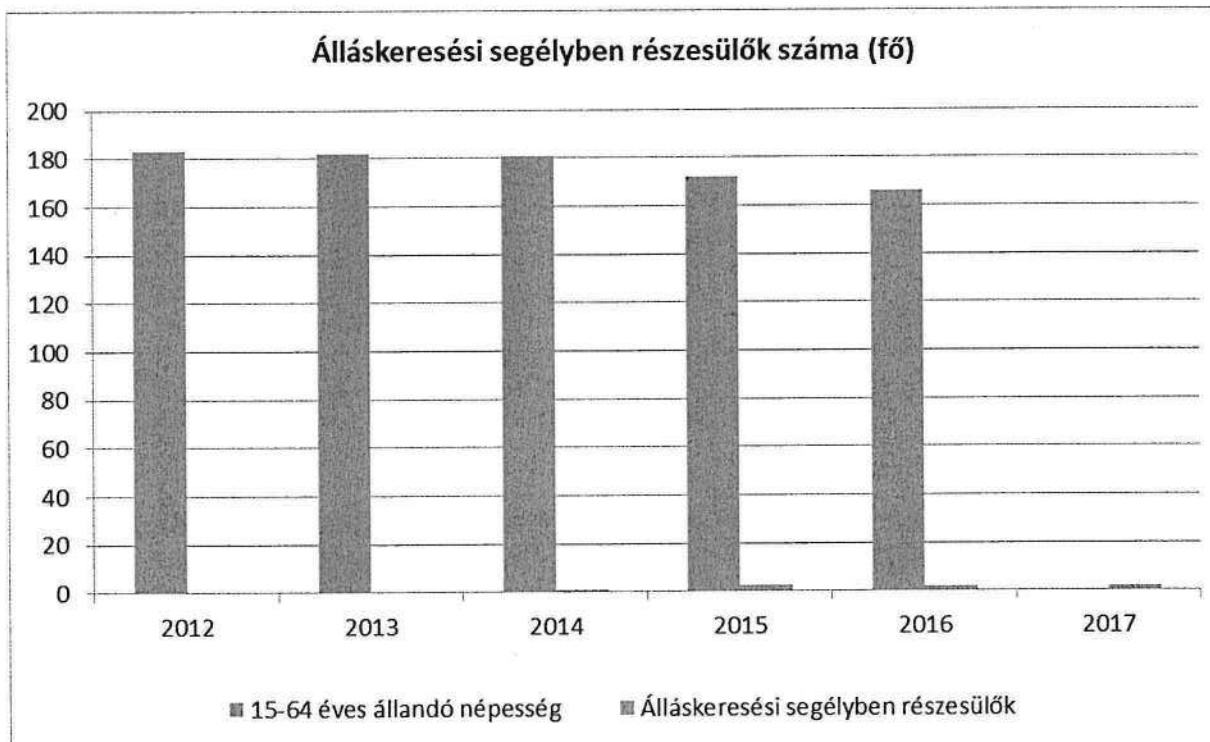
A képviselőtestület rendkívüli települési támogatásra való jogosultságot állapíthat meg azon személyek részére, akik önmaguk, családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	183	0	0,1%
2013	182	0	0,0%
2014	181	1	0,6%
2015	172	3	1,5%
2016	166	2	1,2%
2017	-	2	-

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

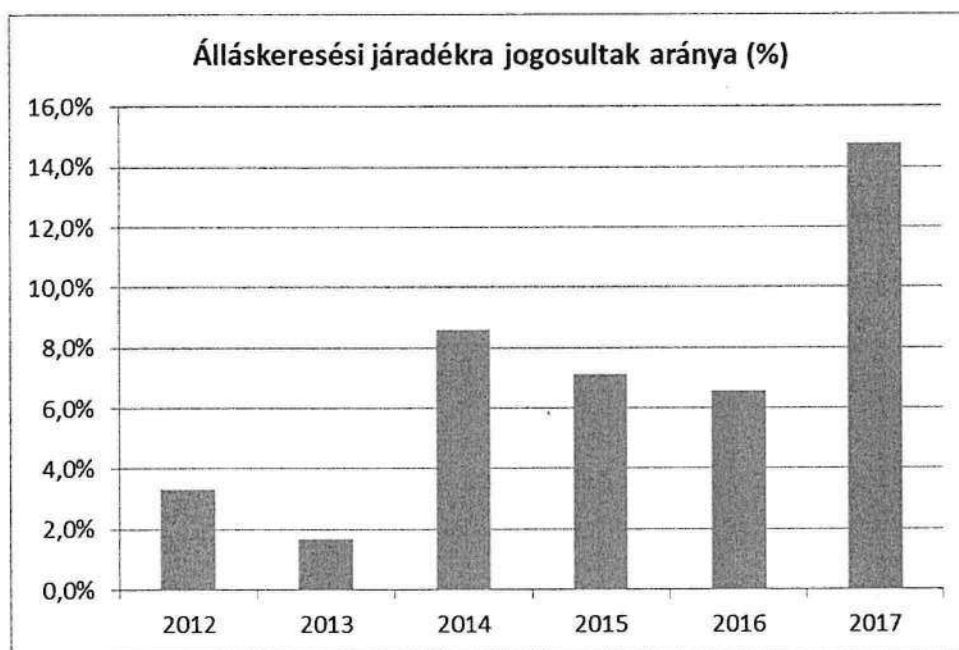

Az álláskeresési segélyben részesülők száma 2012. évtől kezdődően kis mértékben de fokozatosan csökkent. Csökkenés ebben az esetben is 2012. évtől figyelhető meg melynek oka a START közmunkaprogram beindulása volt, melynek során a segélyben részesülők munkalehetőséghez jutottak.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2012	30	1	3,3%
2013	30	1	1,7%
2014	23	2	8,6%
2015	14	1	7,1%
2016	15	1	6,6%
2017	22	3	14,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

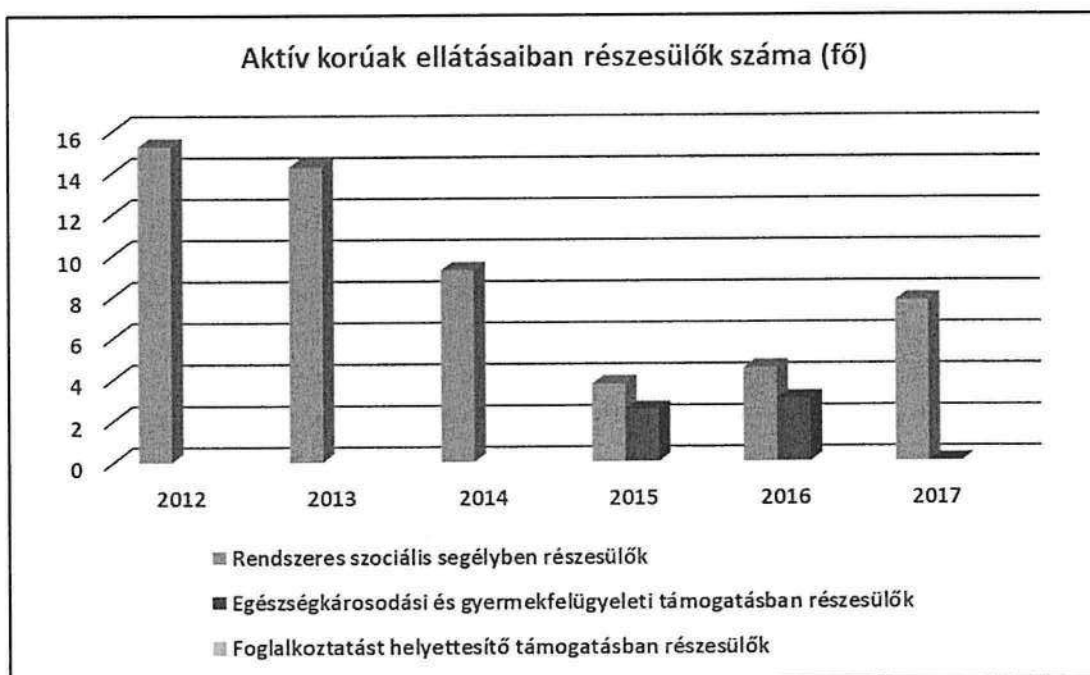

A nyilvántartott álláskeresők száma az évek során 2015. évig folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, majd emelkedik. Az álláskeresési járadékra jogosultak száma viszont gyakorlatilag 2017. évet leszámítva nem változott.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	15		8,33%		0,00%
2013	14		7,83%		0,00%
2014	9		5,11%		0,00%
2015	4	3	2,18%		0,00%
2016	5	3	2,71%		0,00%
2017	8	n.a.	#ÉRTÉK!		0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Össességében elmondható, hogy a segélyezettek száma a jogszabály változása miatt csökkent és ugyanakkor megjelent az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás a vizsgált időszakban. A településen a segély fizetéséhez szükséges 30 nap munkaviszonyt mindenki tudta igazolni.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

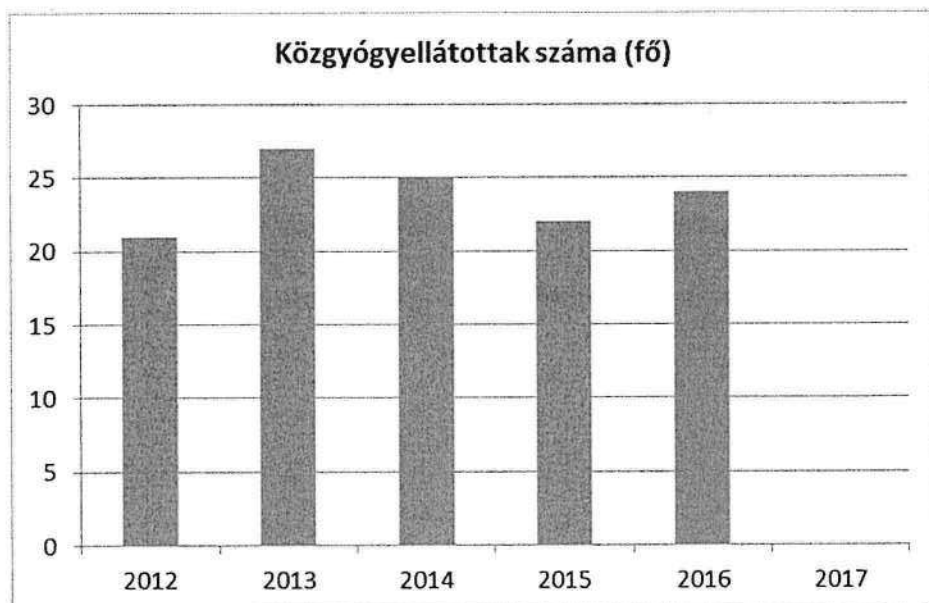
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Oltárc településen háziorvosi szolgálat önállóan nem működik. A bánokszentgyörgyi központú vegyes háziorvosi körzethez tartozik a település.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	21
2013	27
2014	25
2015	22
2016	24
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a közgyógyellátásban részesülők számát az itt élők egészségügyi állapota határozza meg. Mélyszegénységben élők és a romák esetében amennyiben közgyógyellátásban részesül úgy az lehetővé teszi számára a megfelelő gyógyszerek kiváltását. Ezen ellátás nélkül nagy valószínűséggel ezen gyógyszerek kiváltására nem kerülne sor.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	n.a.	#HIÁNYZIK	-
2013	n.a.	#HIÁNYZIK	-
2014	n.a.	#HIÁNYZIK	-
2015	n.a.	#HIÁNYZIK	-
2016	n.a.	#HIÁNYZIK	-
2017	n.a.	#HIÁNYZIK	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők számáról a vizsgált időszakban nincsenek adataink. Az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

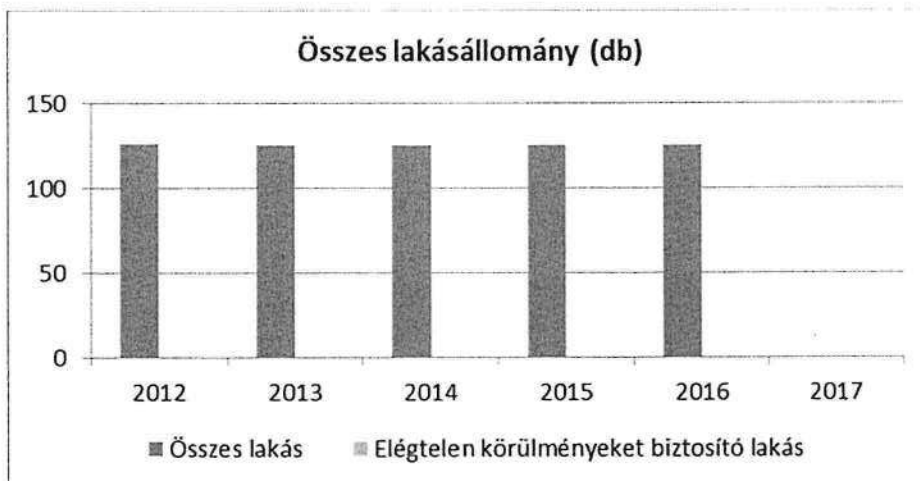
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	126							
2013	125							
2014	125							
2015	125							
2016	125							
2017	n.a.							

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A település lakásállománya a vizsgált időszakban nem változott.

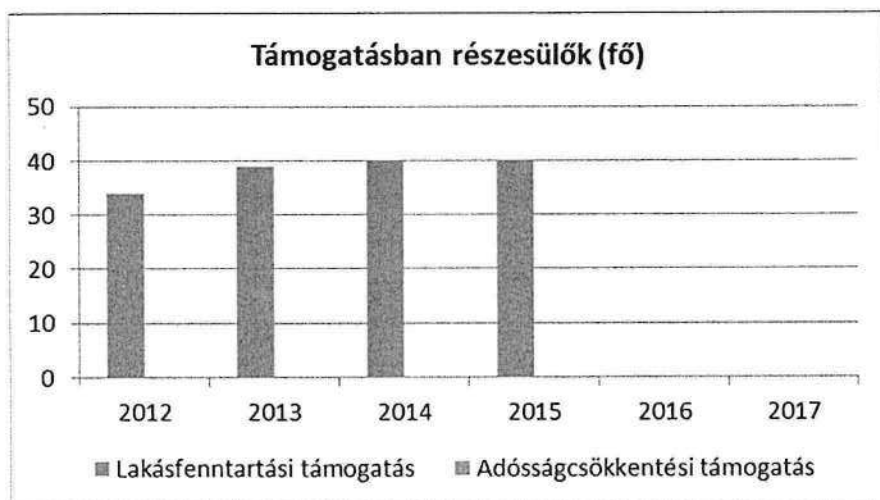
Önkormányzatunk önkormányzati bérlakással nem rendelkezik.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részből a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	34	n.a.
2013	39	n.a.
2014	40	n.a.
2015	40	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatások száma a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett a településen majd enyhén csökkent. Az itt élők egy részének egyre nehezebb a lakhatást biztosító anyagi források előteremtése.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ezt a támogatási formát és a kiegészítő helyi kompenzációt természetben nyújtjuk. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Oltárc településen telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok).

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A hétközi és hétvégi felnőtt orvosi ügyelet a Többcélú társulás szervezésében történik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, az emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából.

Az önkormányzat az idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A község lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Oltárc Községben nemzetiségi önkormányzat működik. Az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében biztosítja a működéséhez szükséges jogszabályi feltételeket.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratestermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratestermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

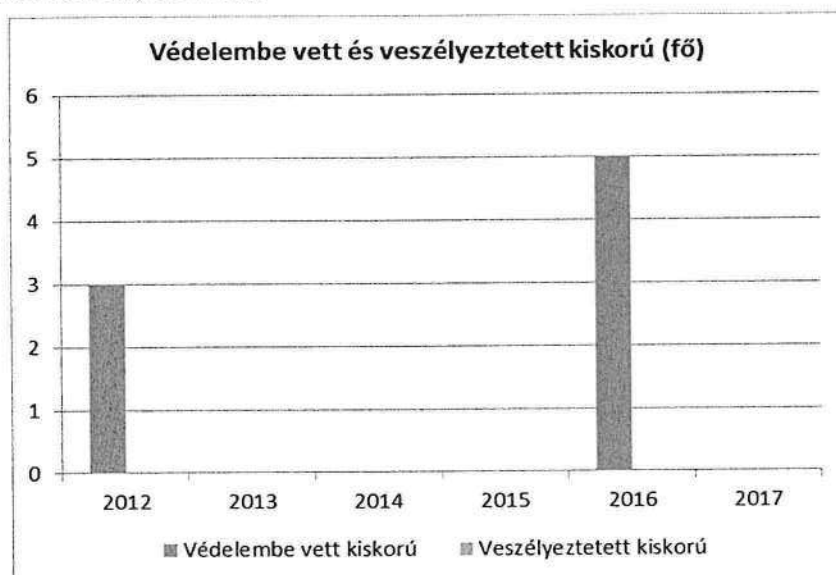
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	3	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	5	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

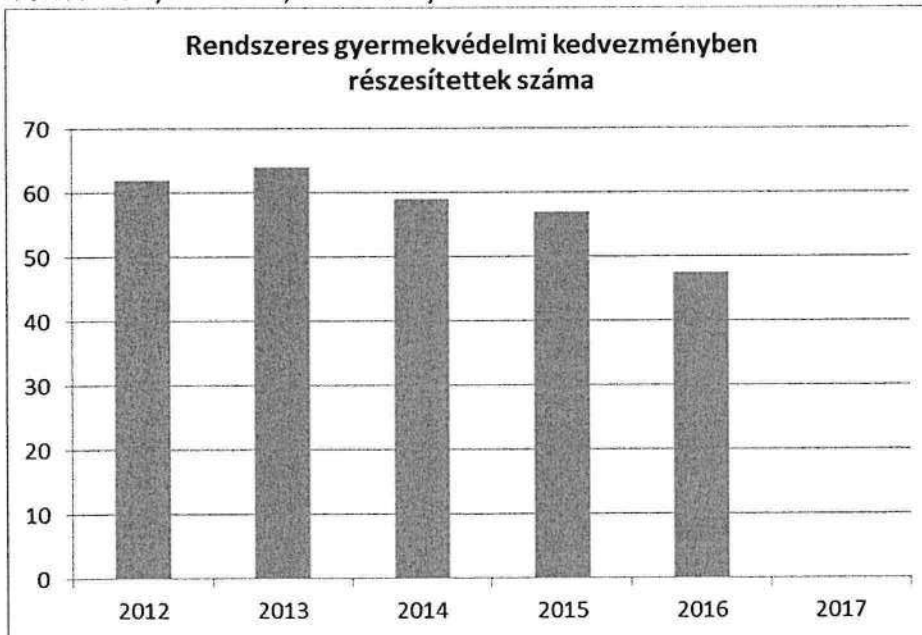

2012. és 2016. évben került sor a településen védelembe vételre. A köztes időszakban nem került rá sor. Veszélyeztetett kiskorú a községben a vizsgált időszakban nem volt.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	62
2013	64
2014	59
2015	57
2016	48
2017	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a vizsgált időszakban folyamatosan változott a településen. A tartósan beteg, fogyatékos gyermekek száma stagnál.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	nincsen adat					
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen óvoda és oktatási intézmény nem található. A gyermekek a Bánokszentgyörgyi Pitypang óvodába, illetve a Borsfai Óvodába járnak illetve a Bánokszentgyörgyön és Borsfán lévő általános iskolába végzik tanulmányaikat.

Ingyenes illetve kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma magas a településen. Ennek magyarázata a szülők anyagi helyzete. Nyári gyermekétkeztetésre az önkormányzat a szigorodott előírások és követelmények miatt nem pályázott.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	n.a.	
2013	n.a.	
2014	n.a.	
2015	n.a.	
2016	n.a.	
2017	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen önálló védőnői körzet nem található. Oltárc község a Bánokszentgyörgyön lévő védőnői körzethez tartozik. A védőnői álláshely betöltött. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időszakban összességében csökkent. Egyértelműen az alacsony gyermekvállalási szándék ennek az oka.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012					n.a.
2013					n.a.
2014					n.a.
2015					n.a.
2016					n.a.
2017					n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen önálló felnőtt háziiorvosi praxis nem működik. A háziiorvosi szolgálat Bánokszentgyörgy központtal látja el feladatát, ahol ellátják a gyerekeket is. Oltárc községben heti rendszerességgel rendel a házi orvos.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma		
Hány településről járnak be a gyermekek		
Óvodai férőhelyek száma		
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógyneveléssel együtt)		
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		

Gyógypedagógusok létszáma		
Dajka/gondozónó		
Kisegítő személyzet		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2012/2013	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2013/2014	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2014/2015	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2015/2016	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2016/2017	n.a.	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a.	n.a.	n.a.
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.
2013/2014	n.a.	n.a.	n.a.
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	n.a.
2012/2013	n.a.
2013/2014	n.a.
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Oltárc településen sem bölcsőde sem óvoda, sem általános iskola, sem családi napközi nem található. Az óvodai és általános iskolai ellátás igénybevételére Bánokszentgyörgy, illetve Pusztamagyaród településen van mód és lehetőség.

2013. január 1. napjától az általános iskolai feladatellátást az állam biztosítja. Az intézmény fenntartás feladata áthárult az önkormányzatról az államra.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Oltárc Községben szegregált, teleszerű lakókörnyezetben gyermekek nem élnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások valamint a gyermekjóléti alapellátások.

A bánokszentgyörgyi és pusztamagyaródi óvodában és általános iskolában megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Nincs szegregált óvoda a településen.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását nevelését a bánokszentgyörgyi és a borsfai óvoda és az általános iskola intézmény vállalja.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A korai fejlesztés lehetősége, mint önkormányzati feladat megszűnt.	Fejlesztő szakemberek megtartásával új módszerek kidolgozása.
A családok anyagi gondjai miatt, valamint a gondozás, törődés, szeretet hiányából a veszélyeztetettség megemelkedett.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása.
A demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	Az oktatási intézmények rövidebb nyári szünettel, csökkenthetnék a szülők terheit, ezzel is elősegítve a gyermekvállalást.